



Bo jutri nakazana odločitev v zadevi »razlaščencev« v bankah?

JANEZ TOMAŽIČ
janez.tomazic@finacne.si

Po nroku konec leta 2015 na sodišču EU v primeru »razlaščencev« v bankah bo generalni pravobranilec jutri predstavil sklepne predloge za sodno odločitev. Ti za odločanje velikega senata sodišča EU, ki naj bi nato slovenskemu ustavnemu sodišču odgovoril do sredine leta, niso zavezujoči, lahko pa nakažejo smer odločitve.

Senat sodišča EU bo s sodbo odgovoril na sedem vprašanj, s katerimi se je na sodišče v Luksemburgu obrnilo slovensko ustavno sodišče. To je obravnavo zahtev za ustavno presojo novele zakona o bančništvu, ene od podlag za razlastitve, začelo novembra 2014, a postopek odločanja do predhodnega odločanja sodišča EU glede sedmih vprašanj prekinilo.

Kje je sploh težava

Če zelo poenostavimo: ali je tako imenovano sporočilo o bančništvu zavezujoče? Ali je evropska komisija s sporočilom o bančništvu prekorajla svoje pristojnosti, ali je torej vse v redu ali pa gre morda za preseganje evropske pogodbe? Ustavno sodišče namreč dvomi, da iz

2.000 600 5

imetrov podrejenih finančnih instrumentov je bilo »izbrisanih«.

milijonov evrov je bila vrednost izbrisanih podrejenih finančnih instrumentov.

milijard evrov je davkoplačevalce stala sanacija bančnega sistema.

kateregakoli evropskega pravila izhaja obveznost porazdelitve bremena sanacije bank med kategorije deležnikov. Ali je morda kršeno načelo retroaktivnosti in izbris ne bi smel veljati za instrumente, ki so bili izdani, preden je komisija izdala svoje sporočilo o bankah? Ali gre za kršitev načela upravičenih pričakovanj? Ali je izbris na podlagi sklepa uradnega organa v neskladju s pravili EU o varovanju interesov družbenikov in tretjih oseb v gospodarskih družbah? Ali gre za kršitev načela varstva zasebne lastnine? Ustavno sodišče razume utemeljitev posegov v lastninske pravice imetnikov lastniškega kapitala, hibridov in podrejenih obveznic zaradi zagotavljanja stabilnosti finančnega sistema. Vendar, ali je poseg izbriisa sorazmeren? Ali je v redu, da izbrisanim ni bilo ponujeno nobeno nadomestilo, in zakaj so morali k izgubi prispevati le določeni deležniki? Razumejo sicer bolj tvegan položaj subordinirancev. Ustavnemu sodi-

šču se je porodil tudi dvom, ali je izbris podrejenec obvezen za pridobitev državne pomoči ali pa bi banki lahko denar država zagotovila tudi, če bi pravice subordinirancev ostale neokrnjene. Ali je res treba ukrepe odpisa izvršiti v celoti ali pa le delno, s čimer bi bile pravice manj prizadete?

Bo nakazana odločitev?

Čeprav se senat sodišča EU s predlogi generalnega pravobranilca le seznani, pa ti vendarle lahko nakažejo smer, v katero bi lahko šli odgovori. Primer so si presojevalci sicer osvetlili tako s pisnimi mnenji kot ustnimi zagovori vseh vpletenih v to zgodbo: tako Banke Slovenije, državnega pravobranilstva, DZ, državnega sveta, evropske komisije kot obeh stanovskih združenj malih delničarjev. Svoja videnja so predstavile tudi posamezne članice EU.

Zagovorniki razlastitev delničarjev in imetnikov podrejenih obveznic v saniranih ban-

kah v Sloveniji - država, bančni nadzornik in evropska komisija - ter nasprotniki so dobri dve leti po razlastitvah trdno prepričani vsak o svojem pravu.

Zagovorniki menijo, da je bilo sporočilo EU o bančništvu - da morajo pred državno pomočjo svoj delež prispevati (so)lastniki bank - pravno zavezujoč vir in da brez njega ne bi mogli izvesti nujnega ukrepa za ohranitev finančne stabilnosti države. V stanovskih združenjih malih delničarjev pa so prepričani, da sporočila komisije niso narekovala razlastitev, zlasti ne tako, kot so bile izvedene.

Kolikšen je spor

Decembra 2013 smo v Sloveniji sanirali banke. Okoli dva tisoč imetnikov podrejenih obveznic šestih slovenskih bank je s to operacijo izgubilo za okoli 600 milijonov evrov svojega premoženja. Celotna sanacija je slovenske davkoplačevalce stala več kot pet milijard evrov.